

ЗАЯВА

про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту **Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки**

1. ЗАМОВНИК- Департамент економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації (вул. Шевченка, 7, м. Чернігів, 14000).

2. ВИД ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документами державного планування є стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Стратегія сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та План заходів з її реалізації на 2021-2023 роки (далі Стратегія та План заходів) є документом державного планування регіонального (обласного) рівня, який розроблений з врахуванням законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про засади державної регіональної політики», «Про стимулювання розвитку регіонів», постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів».

Проект Стратегії та План заходів підготовлено із використанням кращого європейського та українського досвіду Керівним комітетом та Робочою групою з підготовки пропозицій до проектів Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки протягом низки засідань та дискусій протягом березня-серпня 2019 року за сприяння групи радників з впровадження державної регіональної політики програми «U-LEAD з Європою».

З метою забезпечення сталого розвитку регіону, підвищення ефективності управління інноваційними процесами, створення сприятливого середовища для інноваційної діяльності та підвищення рівня інноваційної та інвестиційної активності області, Стратегія розробляється на засадах смарт-спеціалізації.

Мета Стратегії полягає у вирішенні спільних проблем і реалізації спільних завдань щодо ефективного розвитку продуктивних сил регіону, раціонального використання ресурсного потенціалу, створення комфортних умов життя населення, забезпечення екологічної безпеки та вдосконалення територіальної організації суспільства.

Це досягається через спільну реалізацію інтересів влади, громади та бізнесу.

В Стратегії визначені стратегічні цілі, розраховані на 7 років, як платформа для 2 циклів реалізації тривалістю три та чотири роки.

Оперативні цілі сформовані як елементи на шляху досягнення стратегічних цілей, які передбачають реалізацію необхідних завдань і заходів.

Стратегічними цілями розвитку області визначені:

- 1) Розвиток людського потенціалу.
- 2) Комфортні та безпечні умови для життя.
- 3) Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки.
- 4) Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності.
- 5) Посилення спроможності громадянського суспільства.

Стратегія сталого розвитку Чернігівської області та Плани заходів з її реалізації розробляються на період дії Державної стратегії регіонального розвитку України - на період до 2027 року. У Державній стратегії регіонального розвитку України та Планах заходів з її реалізації будуть враховані інтереси суб'єктів регіонального розвитку.

Стратегія сталого розвитку Чернігівської області відповідає основним положенням Державної стратегії регіонального розвитку України та Національної доповіді «Цілі Сталого розвитку: Україна», а також пов'язана з діючими короткостроковими та середньостроковими регіональними програмами.

3. ТЕ, ЯКОЮ МІРОЮ ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ВИЗНАЧАЄ УМОВИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ АБО ОБ'ЄКТІВ, ЩОДО ЯКИХ ЗАКОНОДАВСТВОМ ПЕРЕДБАЧЕНО ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ (ЗОКРЕМА ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ, РОЗМІРУ, ПОТУЖНОСТІ, РОЗМІЩЕННЯ РЕСУРСІВ).

В Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року відповідно до стратегічних цілей визначаються цілі нижчого порядку – оперативні цілі і завдання.

Так, в Стратегічній цілі 2 «Комфортні та безпечні умови для життя» передбачені серед інших наступні оперативні цілі:

- 1) Розвиток транспортно-логістичної інфраструктури та задіяння транзитного потенціалу області, в рамках реалізації якої визначені завдання:
  - створення умов для відновлення авіап перевезень на міжрегіональних та міжнародних сполученнях;
  - створення умов для відновлення та використання транспортно-транзитних та логістичних можливостей водно-річкової мережі області;
  - розширення та вдосконалення мережі підприємств транспорту;

- розвиток якісної, надійної, сталої та доступної транспортної інфраструктури, яка базується на основі інноваційних технологій, у т. ч. екологічно чистих видів транспорту.

2) Ефективне планування територіального розвитку, в рамках реалізації якої визначене завдання:

- розроблення містобудівної документації та забезпечення її публічності.

3) Підвищення якості надання населенню житлово-комунальних послуг, в рамках реалізації якої визначені завдання:

- забезпечення населення якісною питною водою;

- забезпечення утримання житлового фонду в належному стані, поліпшення житлових умов проживання населення та благоустрій територій населених пунктів;

- розвиток сфери управління твердими побутовими відходами.

4) Енергозбереження, розвиток відновлювальної енергетики, в рамках реалізації якої визначене завдання:

- розвиток альтернативної, відновлювальної енергетики.

5) Захист екосистем і збереження довкілля на засадах сталого розвитку, в рамках реалізації якої визначені завдання:

- охорона навколишнього природного середовища, збереження та розвиток заповідних територій;

- створення умов для безпечного проживання та життєдіяльності населення;

- формування екологічної свідомості та екологічної культури громадян.

Стратегічною ціллю 3 «Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки» передбачена оперативна ціль:

1) Сталий розвиток агропромислового комплексу, в рамках реалізації якої визначено завдання:

- розбудова виробничої аграрної інфраструктури.

2) Розвиток високотехнологічного промислового виробництва, в рамках реалізації якої визначені завдання:

- оптимізація роботи ланцюгів «освіта-наука-виробництво» та формування промислових кластерів за перспективними напрямками виробництва;

- підвищення рівня диверсифікації виробництва.

3) Підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів області, в рамках реалізації якої визначені завдання:

- розвиток рекреаційної інфраструктури та підвищення привабливості наявних об'єктів;

- розвиток зеленого (екологічного), подієвого, активного та інших видів туризму, створення сучасних туристичних маршрутів та продуктів, а також центрів відпочинку.

Стратегічною ціллю 4 «Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності» передбачена оперативна ціль:

1) Нарощування виробництва якісної сільгоспсировини та розвиток її поглибленої переробки, в рамках реалізації якої визначені завдання:

- створення умов для нарощування виробництва сільгосппродукції та розбудова ланцюгів її переробки за схемою «від поля до столу»;
- розвиток органічного землеробства та виробництва екологічно чистих продуктів харчування;
- підтримка розвитку інновацій в агропромисловому секторі економіки області.

2) Розвиток «зелених» технологій, в рамках реалізації якої визначено завдання:

- підтримка розвитку інновацій у сфері «зелених технологій».

Відповідно до цілей і завдань Стратегії та з урахуванням припущень щодо доступності відповідних фінансових ресурсів для його реалізації розробляється План заходів на 2021-2023 роки (перший етап) та 2024-2027 роки (другий етап) періоду дії регіональної стратегії. Плани конкретизуються технічними завданнями на проекти регіонального розвитку. Серед них можуть бути проекти, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про впровадження планової діяльності. Для таких проектів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

4. ЙМОВІРНІ НАСЛІДКИ.

В ході здійснення СЕО буде оцінено ймовірні наслідки реалізації проекту Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки, зокрема, мають бути оцінені наслідки для таких компонентів.

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

- клімат і мікроклімат;
- геологічне середовище, ґрунти і земельні ресурси;
- атмосферне повітря;
- водні ресурси;
- відходи;
- біорізноманіття;
- наслідки для здоров'я населення;
- соціальне та техногенне середовище.

Під час здійснення СЕО буде оцінено ймовірні наслідки від об'єктів інфраструктури, що пропонуються відповідно до Стратегії та Плану заходів, на здоров'я населення.

б) для територій із природоохоронним статусом:

На території регіону розташовано 667 територій і об'єктів природно-заповідного фонду, з них 23 загальнодержавного значення (з них найбільші - 2 національні парки «Мезинський» та «Ічнянський») та регіональні ландшафтні парки «Міжрічинський», «Ялівщина» та «Ніжинський») та 644 - місцевого значення. Під час здійснення СЕО також буде оцінено ймовірні наслідки для цих територій.

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Реалізація Стратегії та Плану заходів не чинитиме транскордонного впливу на елементи довкілля, тому відсутня потреба в оцінці транскордонних наслідків.

5. ВИПРАВДАНІ АЛЬТЕРНАТИВИ, ЯКІ НЕОБХІДНО РОЗГЛЯНУТИ, ЗОКРЕМА ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.

Постановою Кабінету Міністрів від 11.11.2015 р. №932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» передбачено затвердження проекту регіональної стратегії та плану заходів з її реалізації обласною радою.

З метою розгляду альтернативних проектних рішень та їх екологічних наслідків під час реалізації Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки, передбачається розглянути «Нульовий сценарій».

«Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження Стратегії.

6. ДОСЛІДЖЕННЯ, ЯКІ НЕОБХІДНО ПРОВЕСТИ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАТИМУТЬСЯ ПІД ЧАС СЕО.

Під час СЕО будуть застосовані такі аналітичні методи:

- колективні експертні оцінки;
- аналіз тенденцій;
- SWOT-аналіз;
- цільовий аналіз та інші.

Також будуть використані такі форми участі громадськості, як інформування, консультування, обговорення та інші.

Для підготовки звіту передбачається використовувати наступну інформацію (за її наявності):

- регіональну доповідь про стан навколишнього природного середовища в області;
- екологічний паспорт області;
- статистичну інформацію щодо стану довкілля та здоров'я населення;
- дані моніторингу існуючого стану довкілля (кліматичні, метеорологічні, гідрологічні спостереження, дані про фонове забруднення та ін.);
- інформацію, яка міститься в інших законодавчих актах і має відношення до проекту Стратегії та Плану заходів;
- іншу доступну інформацію.

7. ЗАХОДИ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ РОЗГЛЯНУТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДДП.

Під час здійснення СЕО передбачається розглянути заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для довкілля, визначені законодавством.

Згідно з Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» встановлено використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями з дотриманням обов'язкових екологічних вимог:

а) раціонального й економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;

б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;

в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;

г) застосування біологічних, хімічних і інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища й безпеку здоров'я населення;

д) збереження територій і об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні;

е) здійснення заходів щодо збереження й невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами.

Також будуть враховані заходи щодо раціонального використання природних ресурсів, збереження особливо цінних та унікальних природних комплексів і забезпечення екологічної безпеки, передбачені іншими законодавчими актами у сфері охорони довкілля.

Заходи, спрямовані на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення, визначатимуться відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

8. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ.

Стратегічна екологічна оцінка буде виконана в обсягах, визначених статтею 11 п. 2, 3 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а саме:

Звіт про стратегічну екологічну оцінку складається до затвердження документа державного планування та містить з урахуванням змісту і рівня деталізації документа державного планування, сучасних знань і методів оцінювання таку інформацію:

1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;

2) характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнози зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

3) характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;

6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;

8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);

9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);

11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. ОРГАН, ДО ЯКОГО ПОДАЮТЬСЯ ЗАУВАЖЕННЯ І ПРОПОЗИЦІЇ, ТА СТРОКИ ЇХ ПОДАННЯ.

Зауваження та пропозиції до Заяви про визначення СЕО проекту Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації на 2021-2023 роки надаються до Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації (вул. Шевченка, 7, м. Чернігів, 14000), електронна пошта: der_post@cg.gov.ua, тел./факс приймальня - (0462) 67-57-39, сайт: www.economy.cg.gov.ua.

Відповідальна особа:

- заступник начальника відділу стратегічного планування, прогнозування та моніторингу регіонального розвитку управління регіонального розвитку Департаменту економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації - Самородна Олена Олександрівна (контактні дані: електронна пошта: der_analiz@cg.gov.ua, телефон (0462) 77-44-93).

Строк подання зауважень і пропозицій становить 15 днів з дати оприлюднення Заяви про визначення обсягу СЕО на веб-сайті Чернігівської обласної державної адміністрації (до 22 жовтня 2019 року).